

Data publikacji: 19-01-2012

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 18 stycznia 2012 r.

Druk nr 44

**KOMISJA
USTAWODAWCZA**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 85a ust. 3 pkt 1 Regulaminu Senatu Komisja Ustawodawcza wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Tadeusz Kopec.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Ustawodawczej
(-) Piotr Zientarski

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu

Art. 1. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁾) w art. 5 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw:

- a) określonych w art. 130 i art. 132 Kodeksu karnego,
- b) o charakterze terrorystycznym, określonych w art. 140, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 165a, art. 166, art. 167, art. 168, art. 173 § 1 i 3, art. 174 § 1, art. 175, art. 182 § 1, art. 189, art. 191 § 1, art. 223, art. 252, art. 258 § 2 i 4 Kodeksu karnego,
- c) określonych w art. 265 i 266 § 2 Kodeksu karnego,
- d) godzących w bezpieczeństwo państwa, określonych w art. 117, art. 118, art. 118a, art. 119, art. 120, art. 126a, art. 126b, art. 127, art. 128, art. 129, art. 134, art. 135 § 1, art. 136 § 1 i 2, art. 138, art. 231 § 1, art. 255 § 2, art. 256, art. 258 § 1 i 3, art. 267–269b Kodeksu karnego,
- e) godzących w podstawy ekonomiczne państwa, poprzez narażenie na straty w mieniu Skarbu Państwa lub wyrządzenie szkody majątkowej w mieniu Skarbu Państwa, co najmniej w wysokości określonej w art. 115 § 6 Kodeksu karnego, określonych w:
 - art. 271 § 1 i 3, art. 286 § 1 i 2, art. 296, art. 296a § 1, 3 i 4, art. 297, art. 299, art. 300 § 1–3, art. 305 § 1 i 2, art. 310, art. 311, art. 312, art. 314, art. 315 Kodeksu karnego,
 - art. 585 Kodeksu spółek handlowych,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578 oraz z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371.

- art. 178–183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211 poz. 1384, z późn. zm.²⁾),
 - art. 100 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 185 poz. 1439 oraz z 2010 r. Nr 167, poz. 1129),
 - art. 287 i art. 288 ustawy z dnia z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146 poz. 1546, z późn. zm.³⁾),
 - art. 224 i art. 224a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.⁴⁾),
 - art. 35–37 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2010 Nr 46, poz. 276, z późn. zm.⁵⁾),
 - art. 54–96 Kodeksu karnego skarbowego,
- f) korupcji osób pełniących funkcje publiczne, o których mowa w art. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584, późn. zm.⁶⁾), jeśli może to godzić w bezpieczeństwo państwa, określonych w art. 228 § 1 i § 3–6, art. 229 § 1 i § 3–6, art. 230 § 1, art. 230a § 1 i art. 231 § 2 Kodeksu karnego,
- g) w zakresie produkcji i obrotu towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, określonych w art. 33 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 152, poz. 900, Nr 234, poz. 1389 i Nr 234, poz. 1391.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 80, poz. 432, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 133, poz. 767, Nr 205, poz. 1210 i Nr 232, poz. 1378.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 134, poz. 779, Nr 199, poz. 1175 i Nr 234, poz. 1391.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 178, poz. 1375 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.

państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2315 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97);

h) nielegalnego wytwarzania, posiadania i obrotu bronią, amunicją i materiałami wybuchowymi, bronią masowej zagłady oraz środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, w obrocie międzynarodowym, określonych w:

- art. 121, art. 171 i art. 263 § 1 Kodeksu karnego,
- art. 36 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 67 poz. 679, z późn. zm.⁷⁾),
- art. 53–57 i art. 61 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485, z późn. zm.⁸⁾);".

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 117, poz. 1007, z 2003 r. Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1203, Nr 173, poz. 1808 i Nr 222, poz. 2249, z 2005 r. Nr 94, poz. 788 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 133, poz. 935 i Nr 235, poz. 1700, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 214, poz. 1347, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 125, poz. 1036, z 2010 r. Nr 47, poz. 278 i Nr 155, poz. 1039 oraz z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 38, poz. 195 i Nr 106, poz. 622.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 66, poz. 469 i Nr 120, poz. 826, z 2007 r. Nr 7, poz. 48 i Nr 82, poz. 558, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 63, poz. 520, Nr 92, poz. 753 i Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 143, poz. 962, Nr 213, poz. 1396 i Nr 228, poz. 1486 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322, Nr 105, poz. 614, Nr 117, poz. 678 i Nr 240, poz. 1431.

UZASADNIENIE

1. Ustawa wykonująca wyrok Trybunału Konstytucyjnego

Projekt ustawy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 listopada 2010 r. (S 4/10) dotyczącego ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, ze zm.).

2. Przedmiot i istota rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego

W postanowieniu TK przedstawił Sejmowi uwagi dotyczące stwierdzonych uchybień w przepisach ustawy o ABW i AW, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia spójności systemu prawnego RP. Uchybienia takie zawiera przepis art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, który przewiduje, że „Do zadań ABW należy rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa”. Natomiast związany z nim art. 27 ust. 1 stanowi, że „Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez ABW w celu realizacji zadań określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2, gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne, sąd, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną”.

Art. 27 ust. 6 precyzuje, iż kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na: 1) kontrolowaniu treści korespondencji, 2) kontrolowaniu zawartości przesyłek, 3) stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawnie informacji i dowodów oraz ich utrwalanie, a w szczególności treści rozmów telefonicznych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych.

Zdaniem TK powyższa regulacja „narusza standardy demokratycznego państwa prawnego, wynikające z Konstytucji”. Zgodnie z tymi standardami sąd, zarządzając kontrolę operacyjną, winien wskazać konkretną osobę oraz typ przestępstwa określonego w ustawie karnej, którego ma dotyczyć kontrola operacyjna. Jednakże w przypadku zarządzenia

przez sąd kontroli operacyjnej, w zakresie przestępstw określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy, tzn. w zakresie przestępstw „godzących w podstawy ekonomiczne państwa”, nie jest to możliwe, gdyż wyrażenie „przestępstwa godzące w podstawy ekonomiczne państwa” uniemożliwia identyfikację typów przestępstw, określonych przez ustawę karną. Niemożność identyfikacji typów przestępstw, o których mowa art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b, powoduje w konsekwencji uchybienie dotyczące art. 27 ust. 1. Z przepisu tego nie wynika bowiem, w związku z jakim typem przestępstwa, sąd zarządza kontrolę operacyjną.

Powyższe uchybienie przekłada się także na art. 27 ust. 15 zdanie pierwsze. Przepis ten stanowi, że „W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego”. Oznacza to, że materiały zgromadzone podczas kontroli operacyjnej, przekazane następnie przez Szefa ABW Prokuratorowi Generalnemu, mogą dotyczyć nie określonych przez ustawę karną typów przestępstw, lecz niedookreślonych „przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa”, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy.

3. Cele i zakres projektowanej ustawy

W celu wykonania postanowienia należy znowelizować art. 5 ust. 1 pkt 2.

TK zwrócił uwagę że w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji ustawodawca zidentyfikował typy przestępstw określonych przez ustawę karną, w związku z którymi, przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych przez policję, sąd, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, albo na pisemny wniosek komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego miejscowo prokuratora okręgowego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną. Proponuje się zatem podobną konstrukcję w ustawie o ABW i AW.

Choć orzeczenie TK dotyczyło tylko lit. b, to jednak uzasadniona wydaje się nowelizacja całego pkt 2. W związku z koniecznością nowelizacji lit. b konieczne jest bowiem sformułowania pozostałych liter wedle podobnej stylistyki. Ponadto dotychczasową lit. a rozbito na trzy litery (a–d), a dotychczasowe lit. b–e, otrzymały oznaczenie e–h.

Zakres przestępstw wskazanych w nowelizacji jest zgodny z propozycją służb prawnych ABW przedstawioną w związku z inicjatywą Senatu mającą na celu wykonanie wyroku TK jeszcze w poprzedniej kadencji. Ze względu na upływ kadencji poprzedni projekt uległ dyskontynuacji.

4. Skutki finansowe wykonania projektowanej ustawy

Ustawa nie powoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.